



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Admirandvm vindictae divinae theatrvm**

**Tympe, Matthäus**

**Monasterii Westphaliae, 1611**

S. Missæ contemptus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51314)

num reuersus tali amisit die, quem ait furatum? respondit veterator ex arca (suo illo tripode) sus comedit domestica. Tu tamen dicitur coniugem eius, ut cum sacerdote amasio eam abliguriret, clam sustulisse. Respondet illa rustico, quod a dæmone (patre mendacij) iussa, tacet de sue. Sed rusticus cuncta sciebat. Nam nihil veritus anile interdictum, pedetentim ac leniter illam fuerat subiecutus, & ante ostium cubiculi substiterat ut quid malefica moliretur, accurate per rimam obseruaret. Reuersus domum uxori & amicis cuncta narrat, ex eorum consilio suam maectat, crumena potitur. defert triueneficam ut calumniatricem & dæmonis partiariam. magistratus portentum flammis expiauit.

*SS. MISSAE SACRIFICIUM ET*

*SS. Eucharistiam contemnentis  
puniantur.*

**V**eris ac fide dignissimis testibus narratum ac litteris mandatum legimus anno Chr. 1574. in autumnno in ciuitate Hollandiae Gouda contigisse ut Catholicus quidam cuius grauer decuberet, irriserunt eum quidam Calvinisticæ sectæ, dictitantes per ludibriū leuius & facilius eum defungi posse si Missam prius audiisset. Nec mora, quidam ex ijs Hermanus Aldareich profert habitum sacrum quo Ecclesia Catholica in tremēdis mysterijs uti consuevit, eodemque induitur. Paratur mensa, expediuntur cætera quæ in S. mysterijs vsurpari

I,  
Ex libello  
germ. Cos  
loniæ anno  
1574. excu-  
so.  
Bredenb.  
li. 1. c. 64.

V 4 consue

De Batauo consueuerunt, adest subornatus Diaconus  
 per ludibri subdiaconus. Canitur introitus, & quaedam  
 um Missæ liæ preces, vsurpantur omnes penè per  
 sacrificiū brium, cæremonia Ecclesiastica, vbi per  
 imitante & tum est ad canticum agnus Dei, ecce festi  
 dire mul- tum est ad canticum agnus Dei, ecce festi  
 stato. accurrit minister sacrificantis, exponit, ve  
 rem eius coarctari doloribus partus. ille  
 ficium sine cauda & sale offerens, non susti  
 nit in eo persistere donec absolueret, sed  
 tinus excusso habitu, Missa; missa facta,  
 festinus domū proripuit. inter eundem  
 riatur ei vxorem duos gemellos enixam  
 stum hoc nuntium mox vt domum ingre  
 est conuertitur in luctum, vterq; enim  
 lus extinctus est. Vxor is deinde cubicul  
 ingressus eam cum morte conflictari & pe  
 post defungi videt. ipse quoq; post die  
 ste corripitur, cum omnibus qui vel mini  
 rio, vel cantu, imo etiam sola præsentia sac  
 ficio vel tacite vel expresse suffragari erant  
 omnesq; eadem lue moriuntur. Catholici  
 vero ex infirmitate decumbens conualuit  
 Nolite errare, inquit Apostolus, Deus non  
 ridetur.

Gal. 6.

2.  
 Constanti  
 nus Manaf-  
 ses in an-  
 nal, & Mi-  
 chael G y-  
 cas part. 4.  
 annal.

Michaëlus III. Imp. cognomine temule-  
 tus, quem scriptores annalium ob mores pe-  
 ditos ac dissolutissimos alterum Phaëtonem  
 Neronem & Sardanapalum vocant, cum in  
 mne flagitiorum genus sese venundaret  
 hunc tandem velut scelerum omnium ap-  
 cem & coronidem progressus est, vt post quo  
 raba

Bredenb.  
lib. 1. c. 65.

tidianos in omni turpitudine profectus etiam aduersus sacrosancta mysteria Seraphis ipsis venerabilia vir nequissimus debaccharetur. Quippe acrem synapi succum in craterem fundens, sacrum illud formidabile representabat, ludens (vt dici solet) in ijs quæ ludum iocumque non admittunt & ridens in minime ridiculis. ita viuentem Michaelum mater videns, & imperatorem Romanum factum esse ludicrum, totis visceribus & animo commouebatur, eumque verbis castigabat, corrigebat, exhortabatur. Sed (quod pro uerbo dicitur) cum mortuo colloquebatur. & admonitiones apud surdum cantillabat, ac tandem mater à filio regia expellitur. Basilius vero postea ad imperium prouectus, cum Michaelum ceu uinosum ac temulentum damnasset gladio viscera eius ad D. Mamantis ædem, vt Glycas commemorat, traiecit. Talem impius ille tremendorum mysteriorum prophanator sortitus est exitum, matris persecutor, Dei contemptor, imperij dissipator. à talibus viperis venenum suum mutuatur aspidem nostrorum sacramentariorum, sicque fere accidit, vt qui sunt sacrilegio pares, morum turpitudine sit similes.

Functus  
interitus.3.  
Bredenb.  
li. 1. c. 65.

Ioannes Moscus Euiratus c. 196. prati spiritalis: Narrauit, inquit, nobis Gregorius Africanae Prouinciæ Præfectus, &c. in Prouincia, inquit, mea (erat autem Apamiensis secundæ Syrorum Prouinciæ ex oppido quod

V s      dici-

dicitur Thorax) ager est ab vrbe quasi  
 milliatis distans qui Gonagus dicitur. In hoc  
 siue in eius finibus pueri pascebant pecora  
 vt solet pueris contingere, puerili consuetu-  
 dine voluerunt ludere. Cumq; luderent, dis-  
 runt ad inuicem, Venite celebremus Missam  
 & offeramus sacrificium, & communicemus  
 sicuti semper in S. Ecclesia presbyteri faciunt.  
 Quod cum placuisset omnibus constitutum est  
 eis vnum in ordine presbyteri, duosq; ad  
 pueros in ministrorum officio, veniuntq; ad  
 altare xum quoddam (erat enim in planitie) ac  
 faxum in morem altaris apponunt panem  
 vas testium cum vino, assistuntq; vnus quilibet  
 eorum altari; quiungebatur officio pres-  
 byteri, medius; duo vero alij hinc atq; hinc  
 ministri. Et ille quidem sanctae oblationis  
 verba dicebat, illi vero fasciis quae ferebantur  
 pro flabellis vtentes auram faciebant.  
 Qui vero presbyteriungebatur officio, hinc  
 S. oblationis verba sciebat, quia consuetudo  
 fuit in Ecclesia vt pueri in Missis ante sacer-  
 dotem assisterent primi que cum clericis com-  
 municarent sanctis Christi Dei nostri ven-  
 randisque mysterijs. Quoniam vero quibus-  
 dam in locis alta voce consueuerunt pres-  
 byteri S. sacrificij orationes pronuntiare, pueri  
 vt propius adstantes saepius in audiendo dis-  
 cerant. Cum igitur omnia secundum Ecclesie  
 sanctam consuetudinem fecissent, priusquam  
 panes frangerent ac communicarent, igitur

litus delapsus quæ proposita erant consumpsit omnia, saxumque totum combussit, ita ut nihil omnino neque saxi neque eorum quæ fuerant superposita relinqueretur. Hoc repente factum cum pueri vidissent in terram omnes præ timore corruerunt ac diutius semivivi permanserunt, neque erumpere vocem, neque de terra surgere valentes.

Cum vero non redirent domum hora qua consueuerant reuerti, sed pauidi in pavemento iacerent, exierunt parentes eorum, ut viderent, cuius rei gratia consueto legitimo tempore non reuertissent. Egressi autem pueros omnes humi iacentes inuenerunt, neque agnoscentes aliquos neque loqui se alloquentibus valentes. Parentes itaque semivivos eos adspicientes, unusquisque filium suum assumentes, domum retulerunt, videntesque pueros in huiusmodi excessu diutius durantes mirabantur nimium, causam stuporis eorum omnino ignorantes, nec discernere valentes, sæpiusque illos per totum diem interrogantes, responsum nullum accipere ab eis potuerunt, & quæ illis acciderant scire omnino nequiverunt, donec dies illa & nox tota præterijt. Tunc enim & pueri paulatim in seiplos reuersi cuncta illis retulerunt, quæ gesta fuerant & quæ illis contigerant. assumentes vero parentes suos & omnes loci ipsius habitatores egressi sunt, & locum eis ostenderunt in quo mirabiliter ista contigerant,  
vesti-

vestigia quædam elapsi ignis indicantes. Rogantes vero quæ facta fuerant & ipsi in locis eijs rerum admoniti, in ciuitatem concurrunt, cunctaq; Episcopo ciuitatis nuntiaverunt. Qui percussus magnitudine & nouitate miraculi cum omni clero festinus accessit. Vidensq; pueros & rursus ab eis quæ egerant audiens, & celestis ignis vestigia intuentem pueros quidem omnes continuo in monasterium immisit, locum vero monasterium latissimum, supra locum autem ignis Ecclesiam construxit, & sanctum erexit altare. Dicebat autem ipse dominus Gregorius fidelissimus vir, vnum se istorum puerorum aduixisse, eiusq; monasterij, vbi miraculum acciderat, monachum ipsum cognouisse, &c.

4.  
Bredenb,  
li. i. c. 70.

Rusticus  
per ludibri-  
um accep-  
it tamen  
conatur  
consecrare  
& ob id su-  
bitanea  
morte ex-  
tinguitur.

In pago quodam, inquit Erasmus (episcopus) Episc. Leodiensem scripta Basileæ anno 1516. cui nomen Vetus vicus, rusticus quidam in uersorio dū Eucharistiam irridet, subito enimatus est, rem sic actam testes docuerunt. Tuus quidam rusticus perferebat sermone plenum panibus cōsecrandis, quas hostias vocant: huic comes erat alter rusticus, qui quodam fuerat ædituus. vbi vctum est ad vicum modo dictum, libuit ibi bibere in dixerunt. petit comes ille ab ædituo hostiam gloriose, cunctante accepit, & incepit per ludibrium consecrare. Cauponaria videns increpat, nihil, inquit, tua refert, abi, apporta vinum vbi redit mulier, videt hominem collapsum.

rogat quid habeat, respondent ibi potantes in  
 & ipsi in  
 m concu  
 is nunci  
 e & nou  
 nus accu  
 s quæ eue  
 gia inter  
 in morib  
 terium  
 nis Eccl  
 ltare. D  
 ius fide  
 rum ad  
 culum  
 le, &c.  
 smus (ep  
 anno 12  
 idam in  
 subito  
 ocuere  
 ferin  
 moltia  
 qui que  
 ad vic  
 iuerio  
 gono,  
 edior  
 repat,  
 ra vint  
 ollap  
 rop

*INCAUTA CONVERSATIO CVM  
 Muliere punitur.*

**P** Iosephus à Colta (li. 2. de nouis. tempo-  
 ribus c. 11.) Fuit, ait, in Perueni regno vir  
 magni pro illo tempore æstimatus, doctus  
 Theologus ac Theologiæ professor, idemq;  
 Catholicus ac pius diu habitus, ac penè tunc  
 huius orbis miraculum, is familiaritate mul-  
 erculæ cuiuspiam, (quæ se edoceri ab angelo  
 magna quædam mysteria jactabat, quæq; ex-  
 tra se interdù rapiebatur aut rari simulabat,  
 velut altera olim Philumene aut Maximilla  
 Montani) ita deuinctus est vt illam de sum-  
 mis Theologiæ quæstionibus sæpe consule-  
 ret, in omnibus pro oraculo haberet, magnis  
 reuelationibus plenam & Deo valde charam  
 prædicaret, satis alioqui sordidam & perexi-  
 guo sensu præditâ, nisi ad instruenda menda-  
 cia, igitur siue à diabolo corriperetur (quod  
 facilius est credere) cum eiusmodi estasi pa-  
 teretur; siue callide eam fabulam simularet  
 (quod nonnulli viri prudentes existimarunt)  
 ille Theologus, quod à muliercula magna &  
 mira de se audiret, ac multo grandiora futura  
 conciperet, lubenter ei se discipulum addi-  
 xit, cuius patrem spirituales agebat. Quid  
 multa?

Vilissima  
 femella vi-  
 rum erudi-  
 tione & sa-  
 pientia cla-  
 rum deci-  
 pit.  
 Delt. disq.  
 mag. li. 4.  
 c. 1. q. 3. f. 3.

Credulitas  
 exsuperbia  
 occulta  
 sui; amo-  
 re nata.